

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, szombat 1913. december 13.

283. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Katonaság és polgárság.

Nemesak nálunk Magyarországon, de másutt is kezdik már megelégni, hogy a katonaság valóságos állam az államban! Németországban eddig noli me tangere volt a katonaság! Seholy egy államban sem prepotensebbek nyeglőbbek tán a katonatisztek, mint ép Németországban! Henegeő, kihívó a fellépésük ezeknek a jó uraknak, akik művészi módon tudják a semmittevést lázas tevékenységnek föltüntetni és az üres fejüségüket a császár kabátjával eltakarni. Németországban eddig minden alá volt rendelve a katonai érdekeknek. Ott van a tulajdonképi kuforrása a fegyverkezés örült versenyének. Ezért nagyon érdekes, hogy ebben a par excellence katonaságban legújabbban erős konfliktusba keveredett a katonaság a civil lakossággal.

Ez a konfliktus foglalkoztatja most egész Németország közvéleményét és könnyen óriási horderejű változásoknak és válságoknak lehet az előidézője. Az történt, ami mindenütt történni szokott, ahol a katonai „önérzet“ tultengésbe fajul. Egy fiatal hadnagy Zabernben az elzásziak gúnynevén nevezte az ujoncokat, sőt egyiküket arra kényszerítette, hogy a „Wackes“ gúny név alatt jelentkezzen. Mikor azután a polgárság ezen felháborodott, az ezredes kato-

nai őrzásokat küldött a polgárságra és csapatostul tartóztatta le és egy napig fogva tartotta a polgárokat, akik semmiesetre sem tartoznak a katonaság policiális hatósága alá. És amikor emiatt a birodalmi kancellárt meginterpellálták, akkor ez azt mondta, hogy a hadsereget megilleti az önbíráskodás joga, sőt ezt kötelessége is gyakorolni még akkor is, ha intézkedései nem tartják be a törvényben megszabott határt. A németekben azonban van polgári önérték és nem hajlandók eltűrni, hogy a hadsereg államalakuljon az államon belül és az a nemzeti intézmény, amely a nemzet áldozat készségének, vér és vagyoni áldozatának köszöni létét, a nemzet fölé helyezkedhessen és kardjának uralma alá vetesse az egész országot.

Bizony az a probléma, amit ez a kérdés fölvet, oly nagy és mélyreható, hogy igen közelről érdekel mindenkit. Kérdés az, hogy a hadsereg ura-e, vagy szolgája a nemzetnek? A hadseregekben, különösen azok tisztikarában bizony mindenütt megvan a hajlandóság arra: magukat a nemzet fölé emelni, a hadseregből valami felsőbb rangú, exkluzív testületet alkotni, amelyre a köztörvények hatálya ki nem terjed és amely önélnak tekintti önmagát, a közlakosságot pedig csupán arra valónak, hogy vérével és verejtékével adózzon neki. Ez a felfogás még a középkori zsoldos hadseregek hagyományából táplálkozik, amikor a katonaság valóban önélni, független tényező volt urának kezében és nem illeszkedett bele a nem-

zeti életbe és annak intézményeibe. Ez a felfogás azonban manapság, amikor az általános védkötelezettség folytán a hadsereg néphadsereggé alakult át, nem állhat már meg! Franciaország a kérdést nagyjában már megoldotta és igen helyesen a hadsereget teljesen alá vetette a nemzeti akaratnak. Angliának nincs állandó hadserege, a többi államok pedig, mint Oroszország, Ausztria, Magyarország Olaszország, kulturailag sokkal hátrább vannak, hogysem a nagy probléma megoldásának kezdeményezésére vállalkozhatnának. A kérdésnek tehát természetszerűleg Németországban kellett aktuálissá válnia, ahol egyrészt a militarizmus tultengése, másrészt a szociális szellem térhódítása a legnagyobb!

A német polgárság bizonyára nem is fogja engedni a maga igazát! Nem sajnálhatra méltó-e, hogy a XX-dik században egy birodalom ilyfélekép mer beszélni: „A császár kabátját minden körülmények közt respektálni kell.“ Hát nem a császár van a birodalomért? Hisz nem élünk a Pharaók korában, amidőn milliók voltak kénytelenek szenvedni egy miatt! A hadseregeket az államok fizetik. A polgárság kénytelen kerseresen dolgozni, hogy az a sok tiszt urizálhasson. Miért nem mondják a fejedelmek az államadosságokról is, hogy „az én adósságaim.“ Ha ezeknek a megszavazásáról van szó, akkor jó a polgárság. De a népeknek kezd fogyni a birkatürelme!

Igen, a népek mai világversenyében szükség van az erős hadseregekre. A ké-

A „Tengerpart“ tárcája.

Csukott szemekkel.

Szeretem azt a külvárosi kis villát, amelyet három hónapja, hogy kibéreltem, távol a többi lakhelytől, magányosan áll s a nagy világ zaja is csak távolból, titokzatosan, elhalványodva jut ide.

A hervadt levelek illata sugárzik be hozzám a nyitott ablakon. A srysanthenumok fanyar szaga a sós tengeri levegőre emlékeztet.

Elvezem a magány jótéteményeit. Ismerem a fáimat, a síma törzsű gesztenyefákat, az érdes platánokat. A madarak ismernek és nem repülnek el lépteim neszére. Az egerek futkosnak éjjente a földszinten s a vakondok mind mélyebbre ásta oduját a hideg közeledtével.

Ilyen az életem, a társaságom, ember nincs körülöttem. Így akartam. Reggel egy asszony beadja a rácsos kapun a napi elemémet . . .

Szabad óráim nagy részét a nagy harmóniáról szóló művem munkálatai töltik be. Némelykor orgonám mellett álodozom. Erzem, hogy élek, mert szabadon lélekzem.

Egy barátom ma meglátogatott és így szólt:

— Valakinek mégis itt kéne lakni . . .
A villa nagyon magányosan, elhagya-

tottan fekszik. S egy tolvajbanda garázdálkodik a vidéken. Nem esolekszik helyesen.

Mosolyogtam és válasz gyanánt kezemet nyújtottam, tudom, hogy izmosak, erősek.

Ma reggel esőngettek, kilenc óra lehetett.

Szokásomhoz híven, a névtelen esőngetőnek nem válaszoltam. A léptek pár pillanatra nem hangzottak. Majd újra esőngettek s az ajtó mögött elrejtőzve hallottam, amint egy kéz a reteszt félre akarja tolni.

Ma délután hasonló eset. A barátomnak igaza volna . . . Ugyan!

Azonban egész este-felé, ahogy az őj közeledtét éreztem, kis izgalom vett erőt rajtam. Sűrű köd nehezítette meg a leveleket és tette hullásukat zajtalanná. Nem is sétáltam sokáig. Gondosan bezártam előszobám ajtaját és most itt vagyok a szobámban és borzongat a hideg. Tán befűtenék. Le kéne mennem s a tagjaim oly sulyosak, az agyam kábult.

Le kell réznom ezt a gyöngeséget. Leülök az asztal mellé és Barbey d'Aureville egy kötetébe lapozgatok. Az őszi elmúlást írja meg és én egészen elmélyedek fájdalommas titkaiban.

— Mi az? A kertajtó nyikorog! Gyöngé, határozatlan nesz és én mégis hirtelen fölugrottam, összeszorított ököllel, mintha egy egész rablóbandával akarnék birokra kelni.

Ah, igen! A fasorban a homok megrecsent. Igen, kétség sem fér hozzá, hogy valami vasszerszám kikaparszik előszobám ajtaján . . .

Szó se fér hozzá . . . A bejelentett kellemtelen látogatás . . . Mozdulatlannal állok és hallom, ahogy az ajtó szinte zajtalanul megfordul; majd nesztelen léptek a padlón . . .

A szalon, az előszoba nyitva vannak és most a pohárszékben, a kredencben szüntelen halk esőrrömpölés, kitorászás hallatszott. Majd elfojtott örömkialtás ütötte meg fülemet: ah, igen, megtalálta az éremgyűjteményemet!

Ketten vannak! Nyugtalanság vett erőt rajtam . . . Majd, meg kell vallanom, örült félelem fagyasztotta meg ereimben a vért! Nincs fegyver nálam! És ugyan mit csinálnék, ha volna! Mit érne a legjobb revolver is egy vak ügyetlen kezében! Van itt ugyan egy tör- és kardgyűjteménye, de ugyan mit ér nekem egy éles majáli tör, avagy yegy toledói acélpenge?

És mégis, a félelem fojtó érzéséhez az utálat, az irtózat érzése is csatlakozik, utálat és irtózat a vadállat iránt az emberekben, kik undok kígyókhöz hasonlóan csuszognak végig a falakon és utálatos érintésükkel beszenyeznek kedvenc tárgyaimat, bandita hűnös kezeikkel megérintik mindazt, aminek érintéséhez csak nekem van jogom.

Igen, gyűlöletet irántuk nagyobb, mint félelmem. Akarom, hogy megbűnhődjenek s

nyes külpolitikai viszonyok parancsolólag írják elő, hogy a nemzetek kövessenek el mindent a véderejük fejlesztése és megizmosítása érdekében, ámde a saját véreiknek nem szabad külön exkluzív államra tömpörülniök, hanem valóban a népek érzelme- és gondolatvilágának, aspirációinak a kifejezői kell, hogy legyenek!

A fiumei vasutasok.

A P. N. tegnapi száma nagyobb cikkben foglalkozik a Vasutas-Szövetség ügyével. Ebből közöljük a következő részt:

A Vasutas Szövetségben erős, forrongó áramlatot indított meg a fiumei kerület a vezetőség ellen. Többrendbeli vádat támasztanak a szövetség ügyeinek intézőivel szemben. Az elégedetlen tagok rendkívüli közgyűlést akarnak összehívni, amelyen — úgy lehet — még kiegyenlítődnek az ellentétek. A megindult harcról vasutas körből ezt az érdekes levelet kaptuk:

A vasutas szövetség kerületei egymásután hozzák határozataikat, tartják gyűléseiket, melyekben bizalmatlansággal tekintenek a csonka központi vezetőség működésére elé.

A fiumei kerület, amely mindig előljárt radikalizmus tekintetében, számon kéri a központtól, hogy a vasutas szövetség pénztárába befolyó százezrekre menő tagdíjjárulékokért milyen munkát végzett eddig s milyen eredményeket tud felmutatni, a kudarcokon és a veszteségeken kívül. A fiumei kerület átiratban hívja fel az összes társkerületeket egy országos rendkívüli közgyűlés megtartására, amely hivatott lenne ítéletet mondani a központi vezetőség működésére felett és azt mint az előjelek mutatják, helyéről elsöpörni.

A kisdud érdekek idejének végre meg kell szünnie ebben a nagy erkölcsi testületben, amely az ország hivatalnoki karának egy harmadrészét foglalja magában. Ennek a tiszteletreméltó nehéz munkát végző tisztviselői karnak nem lehetnek képviselői azok akiknek egyedüli működése évkönyvek, almanachok szerkesztése és kiadása, ezek számára való hirdetésgyűjtés és a kerületekbe való leutazás 24 korona napidij mellett. A

a többi ordas, édes testvére ezeknek, lássa e büntetést és félelem töltse el egész valójukat.

Jönnék föl. Egy lépcsőfok megnyikorogott lépteik alatt. Most még egy nyikorgás. Igen, ketten. A lámpást bizonyára az első hozza. Külömben várok, míg leteszik valahová.

Egy ablakfüggöny mögé rejtőzöm: épp idejekorán. Az ajtó kinyílik és én két ember rövid léhegő lélekzetét hallom...

Megvan. A lámpát közvetlen közelembé, a kandallóra tették... Hogy megrohanják iróasztalom fiókjait, de a durva, rekedt hangok izgatottá leszek, szenvedélyes kifakadásokká, mert üresek a fiókok, nincs bennünk sem ékszer, sem pénz...

Cselekednem kell. Néma mozdulattal, mely előbb kuszik, aztán talál, megérintetem az idegen tárgyat, ott a kandallón. Kis villamos lámpa. Jól van. Visszahuzom a kezemet és fölhasználva a feldöntött fiókok nesztét, halkán kinyitottam az ablakot, egy hirtelen mozdulat s a lámpa kimint fekszik a kertben a földön.

Kiáltás, káromkodás és a csakhamar helyreállott esendben erős szivdobogás. Gyonsan kell cselekednem, mert egy kéz máris tapogatta nadrágzsebjét, hol bizonyára a gyujtót tartja.

Tudom, hallom, látom mindkettőt mozdulatlanul a félelem verejtékével arcunkon.

kerületek vezetői mind nagykorúak; azokat írásban is lehet informálni.

A szövetség ma, fennállásának kilencedik évében nem mutathat ki tizezreket szervezési költség címén. A szervezési költségeket annakidején azok a szegény hivatalnokemberek adták össze, illetve fedezték saját zsebükből, akik már régen kívül vannak a dus termést hozó berkekből. Ezek 24 korona napidiját legfeljebb önmaguknak számíthattak fel. A vasutasok össze akar gyűlni, hogy a méltatlanokat kiüzze abból a szervezetről, amelyet nagy küzdelem árán tudott csak létesíteni és melynek fentartása minden vasutas érdeke.

Ebben a tárgyban a fiumei kerület átiratának tárgyalására tartotta december 7-én a vasutas szövetség budai kerülete rendkívüli közgyűlést, amelyen a tagok rendkívüli nagy számban jelentek meg. A gyűlésen szenvedélyes felszólalásokkal támogatták a tagok a fiumei kerület keményhangú átiratát. A központi vezetőségnek ott megjelent titkára, Lorber József megkísérelte tisztára mosni a központi vezetőséget, de közbeszólásokkal kísért védekezésének éppen ellenkező hatása volt, különösen mikor a fiumei kerület „ponyvatóllal“ (sic!) írott beadványáról szólt s a kerületet leckéztette, hogy a központ megkérdezése nélkül küldte szét felhívását és indította meg a mozgalmat.

A fiumeiek meg fogják találni a hangot amelyen értésére adják, a körükből kiröppent titkárnak, hogy első a szövetség érdeke és nem az udvariassági forma.

A titkár azt indítványozta a közgyűlésnek, hogy a fiumei kerület átirata felett térjenek napirendre és a rendkívüli országos közgyűlés összehívásától tekintsenek el. Érdekes jelenség az, amikor egy egyesület vezetősége fél a tagok birálatától és minden áron ki akarja kerülni a nyilvánosság előtti számadást.

A méltó választ és az egész közgyűlés hangulatát fejezte ki Mészáros Kornél, déli vasuti főmérnök, aki rámutatott a központi vezetőség utazásokban és „szervezésben“ kifejezésre jutó munkásságára. Beszédének végeztével a szónok indítványára a közgyűlés lelkesedéssel mondta ki határozatként, hogy az országos rendkívüli közgyűlés egybehívását kívánja.

És hajlékonyan, láthatatlanul, némán közelítem és kezeim, amelyek nem haboznak, átfognak egy nyakat.

Ó, ez az érzés, az összehuzott hústömeg, a megkeményedett erek, melyek megroppannak egymáshoz közelítő hüvelykujjaim között...

Egy rövid rekedt sikoly, majd száraz, kinos csuklás. Az ember kezei fölemelkednek, hogy átfogjanak, de már későn és a hogy én mind erősebben szorítom, a másik a kitaláltak feletti rémületében menekül, az ajtónak ront, megtalálja a kilinest és rohan le a lépcsőköre.

De félrelépett és a teste gurul lefelé. Már is elereszttem a kezeim közé szorított nyakat s egy holttest csuszik le és zuhan súlyosan a padlóra.

A menekülő után sietek, ki fölkelt már és a kijáratot keresi. Látom, ahogy egyik sarokból a másikba rohan, lihegve, nyögve, mint az üldözött állat. Én ismerem a lépcsőket, a sarkokat és az oktalan, ki nem hallja jöttömöt, szünetlen mozgásával elárulja holletét. Megragadom őt, mint ahogy az elsőt megragadtam és esztelen düböltől elkábultan végzem be rettenetes munkámat...

Minő éjszaka! Uram, keremtóm!... A két holttesttel közelemben... Milyen fáradt vagyok... Minő kínzó szomorúság!...

Az ujjaim sajognak... Sokáig fognak fájni, nagyon sokáig...

Pierre Vernon.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *ACunard* magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg diszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizshántológyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kivándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

A MAGYAR LEVELEZÉS ÉS A KERESKEDELEM.

Mindennel úgy vagyunk: amikor a baj már a nyakunkon van és érezzük hátrányos következményeit, akkor jut eszünkbe, hogy hohó, itt tenni kellene valamit. A német nyelv elhatalmasodásának kizárólag csakis mi magyarok vagyunk okai, mert amint most (immár elkésve) rájöttünk a bajra, éppen ily módon kellett volna az elhatalmasodást gyökerében elfojtani. Miért nem hatalmasodott el például a magyar nyelv Ausztriában, vagy Németországban? Hisz akár mi exportálunk oda, akár onnét importálunk Magyarországra, mindkét részről levelezés áll fenn. Miért vagyunk mi kénytelenek németül tudni akkor, amikor az osztrák vagy német atyafi nem akar magyarul tudni?

Ha sikerült nekik megakadályozni a magyar nyelv tudásának szükségességét, miért ne tehetjük volna mi ugyanezt?

S ha azt kezdettől fogva tenni elmulasztottuk, most már vagy sohasem, vagy pedig roppant nehezen menne nyelvünk racionális frequentálása. Aztán még egyet. A kereskedelem kezdeményezői, legelső művelői s ma napok is legjelentősebb képviselői az izraeliták. Ugyebár, kérem, az izraeliták nagyobb része vagy osztrák, német, vagy ha magyar is, már aszülők beleoltják a gyerekeket a német nyelv alapját, melyet aztán az életbe és a gyakorlatba is kivisznek.

A szabály az, ha én párisi kereskedőnek írok, franciául kell írnom (különösen, ha én kezdem a levelezést), ha Londonba írok angolul, stb. Miért kell türeim tehát, hogy a „Niederösterreichische Escompte Gesellschaft Wien“ vagy a Wiener Bankverein nekem szegedi embőrnök, vagy Mauthner Ödön nagkereskedőnek Budapestre németül írjon? Ugyebár ez nincs rendjén. De még sem őket kell okolni, hanem azokat, akik németül válaszolnak. Tessék magyarul írni, tessék ezért országos mozgalmat indítani az egész magyar kereskedői világban, akkor a sok magyar ajku és intelligens magyar tisztviselő nem koplalna és nem sülyedne le az

erkölcsesten élet fertőjébe — értelességi bizonyítvánnyal a zsebében.

Amnyi a baj, hogy az ember nem tudja, hol segítsen. Ma magyar ember nehezen boldogul, ha kizárólag csak az anyanyelvét bírja. Azt mondják — és ez helyes is — ahány nyelv, annyi ember. De a magyar hazájában csak magyar akar lenni és nem német, se horvát, akárhány nyelven is tud. Hogy a debreceni vinstli jobb-e vagy a bécsi, azon lehet vitatkozni, mert izlés dolga, de hogy Lakatos Péter vagy Csizmás János németül leveleznek Magyarországon belterületén, az már egyenesen szégyen.

Kisobb cégek esetleg kénytelenek üzleti érdekeik figyelembe vételével németül író magyar cégekkel németül levelezni, mert ha sokat veri a mellét, hogy ő magyar, akkor elesik az üzlettől. Azonban a nagy cégeknek: bankok, kereskedelmi részvénytársaságok igazgatóságainak kellene radikális újításokat, okos és céltudatos szabványokat életbe léptetni! A tisztviselők hiába ágaszkodnak, ezt a kérdést ők nem bírják megoldani!

—«o»—

ZÜLLÖTT GYERMEKEK.

A társadalom elfajulásának legszomorúbb bizonyítéka, hogy serdületlen gyermekek, a jövő nemzedéke, melyben reményeink megtestesülését szeretnők látni, a bűn útjára térnek.

Már alig akadunk fenn azon, ha olvassuk, hogy egy revolverekkel felszerelt rablóbandát, melynek legidősebb tagja tizenéves, elfogtak.

Ugy látszik, a műveltség terjedése, iskolák szaporítása és az általános tankötelezettség erkölcsi téren nem hozzák meg a kívánt eredményt. Hiszen ilyesmi még a régi hirhedt betyárvilágban se esett még!

Figyelembe véve, hogy az említetthez hasonló esetek nem szórványosan, fordulnak elő, hanem sűrűn ismétlődnek, felvetődik a kérdés: helyes-e modern nevelési rendszerünk és nem teng-e túl az erkölcsi rovására az ismeretszerzés terjedése?

Annaira felvilágosult ma már mindenki, hogy tudja, miképpen ismereteket szerezni még a legalacsonyabb társadalmi rétegekhez tartozóknak is szükséges. Ki minél többet tud, annál többet érhet el az életben.

Nem az a baj tehát, hogy sokat tudnak az emberek, hanem az, hogy morális érzékük kellően fejlesztve nincs. Nem nevelünk, hanem csak tanítunk. Nem ügyelünk eléggé arra, hogy a gyermekekben felköltsük és nagyra növeljük a becsületes önértéket.

Tanoda az iskola, semmi egyéb. Különösen faluhelyen, hol a „mester“ azt hiszi, eléget tett kötelességének, ha tanítványt az abécé és a számtan szövevényes útjába bevezette. Másra nem is igen érreá, mert nyomoruságos fizetése mellett más munkákkal is kell foglalkoznia.

Mit törődhet például azzal, hogy a munkásnők, mielőtt reggel munkába menének, gyermekeiket, sokszor a csecsemőket is, pálinkával itatják meg, hogy napközben fel ne ébredjenek. Hogy a szeszitalokkal felnevelt gyermekekből később, még pedig nem is nagyon későn, mi lesz, azt gyermek-bünykrónikánk élénk illusztrálja. A tanító elé már testileg-lelkileg romlott anyag jut, melyen gyakran még a legügyesebb nevelés sem segíthet. Zsiványok, rablók lesznek az ilyen gyermekekből, oly korban, mikor még jóformán öntudatra sem ébredtek.

Javítani kell nevelési rendszerünket. Több gondot kell fordítanunk a gyerme-

kekre az iskolán kívül. Ez a szülők feladata. De sajnos tapasztaljuk, hogy a szülők nagy része nincsen tisztában feladataival és legtöbb esetben ők a legbűnösebbek abban, hogy gyermekeikből jóra való férfiak, nők nem válnak.

Hézagosak e tekintetben törvényeink is. Csaknem teljesen a szülőkre bizzák gyermekeik nevelését, holott sok szülőben nincs meg az értelem, gyakran még a jószándék sem, hogy a tanító nevelési törekvését megkönnyítsék, elősegítsék.

Törvénynek kellene előírni, kövönalazni, mi a szülő kötelessége, hogy a házi nevelés párhuzamosan haladjon az iskolai neveléssel. Akkor a fiatakoru bűnösök száma is csakhamar megcsappanna.

— **A trónörökös Fiumében.** Bécsből jelentik: Ő felsége megbizta Ferenc Ferdinánd trónörökös, hogy a Szent István csatahajó vízrebocsátásán képviselőként jelenjen meg Fiumében. A trónörökös 2 év óta nem volt hivatalos kiküldetésben Magyarországon.

— **A kormányzó utazása.** Wickenburg István gróf kormányzó ma este hat órakor hivatalos ügyek elintézése céljából, Budapestre utazik. A kormányzó, minden valószínűség szerint, kedden tér vissza Fiuméba.

— **A Szent István-csatahajó vízrebocsátása.** Jósika Samu báró, a főrendiház elnöke — mint Budapestről jelentik — értesítette a főrendiházi tagokat, hogy a Szent István csatahajónak január 17-én lesz a vízrebocsátása a bergudii telepen. A vízrebocsátási ünnepen Mária Terézia királyi hercegnő, a hajó keresztanya is megjelenik. Az elnök egyben megkérte a főrendeket, hogy azok, akik az ünnepen részt óhajtanak venni, e szándékukat a főrendiház elnöki hivatalánál jelentsék be, hogy a névsort január elsejéig megküldhesse a hadügyminiszterium tengerészeti osztályának.

— **A Rose-négyes hangversenye.** A Fiumei Hangverseny Egyesület meghívására a bécsi Rose-négyes, melynek tagjai: Rose Arnold első hegedős, Fischer Pál másodhegedős, Ruzitska Antal és Buxbaum Félix szolista december hó 18-án este fél kilenckor hangversenyt ad a Deák-szálló nagytermében a következő műsorra:

1. Brahms — (1833—1897). Quartett in si bem. magg. op. 67.

2. Hago Wolff — (1860—1903) olasz szerenád.

3. Beethoven — 1770—1827). Quartett in fa magg. op. 18 I. sz.

— **Uj ügyvéd.** Dalmartello Arthur dr. ügyvéd engedélyt nyert arra, hogy a fiumei törvényszék és járásbíróság kerületében ügyvédi működést fejtsen ki.

— **Az Ungaro-Croata legközelebbi ügynökséget** állít fel Budapesten, amelynek helyiségei a Belvárosban lesznek. Az ügynökség a jövő év elején kezdi meg működését.

— **A rendőrség az állatkinzás ellen.** A rendőrség hirdetményt tett közzé az állatvédelemre vonatkozólag s az érdekelteket a következő intézkedések pontos betartására szólítja fel: Teherkocsik lovai csakis lépésben haladhatnak. A kocsik a megteendő ut arányához mérten terhelendők meg s arra is figyelemmel kell lenni, vajjon egyenes vagy lejtős utakon kell-e a lovaknak haladniok. Csakis a lovak rendes teljesítőképességének megfelelő súlyt szabad felrakni a kocsikra. Egyenes vízszintes utakon a maximális súly 3300 kg., lejtős utakon pedig 800 és 1600 kg. között váltakozhat. Nagyobb teher esetén a lovaknak segítséget kell adni.

Egylovos kocsik csak lassan haladhatnak felfelé a lejtős helyeken. Szigorúan tilos az állatokat ütni, avagy bármely más módon kinozni. Az ostor, melynek tulságos csatogtatása sines megengedve, ütésre nem használható. Tilos a kocsisoknak a munkában ittassani megjelenni, vagy lovaikat az utcán őrizetlenül hagyni. A lovak szerszámjait állandóan jó állapotban kell tartani, úgy, hogy azok testeiket ne sértsék. A patkókat megfelelő számú szegekkel kell ellátni.

Más állatok védelmére vonatkozólag is intézkedés történt. A baromfit, vagy a fiatal sertéseket nem szabad fejfelé tartva vinni. A rendőrség a kihágást elkövető személyeket szigorúan meg fogja büntetni s felkéri a nagyközönséget, hogy legyen segítségére a munkájában. Aki bárhol állatkinzást látna, az forduljon a legközelebbi rendőrhöz, akinek kötelessége lesz közbe lépni s az állatkinzók ellen a feljelentést megtenni.

— **Hol vannak a bérkocsik?** (Levél a szerkesztőhöz.) Fiume szép város. Az ide érkező idegen igen kedves impressziókat szerez az első pillanatokban. Turisztikai szempontból alig található hamarosan megtekintésre érdemesebb környék, mint a magyar kikötőváros környéke és én mégis kénytelen vagyok olyan észrevételeket tenni, melyek nem válnak dícséretére Fiumének, mert itt olyan hiányok és vizszárazságok vannak, amelyek kellemetlen emlékeket hagynak az emberben — még évek múlva is. Egy első tekintetre a közuti közlekedés olyanok látszik, mintha a fiemeiket a városi igazgatás rákényszeríteni akarná, hogy bérkocsin vagy automobilon járjanak, ha valahová gyorsan, vagy pontosan akarnak érkezni. Igaz, hogy a város főutcáján is sokszor kell megállniok a bérkocsiknak, mikor a vasuti sorompók le vannak eresztve, de ez egyelőre a kisebb baj. A nagyobb baj az, hogy a bérkocsikat akkor és ott nem lehet megtalálni, amikor és ahol legnagyobb lenne rájuk a szükség. Én a napokban az este 10 óra 18 perckor érkező gyorsvonattal jöttem Triesztből Fiuméba. A vonaton igen sok volt a külföldi utas is. Mikor a pályaudvar elé kiértünk, ott összesen három bérkocsit találtunk. Azokat persze hamarosan elfoglalták és a többieknek vagy a villamos megállóhelynél kellett félórát eltölteni, vagy pedig gyűlölg kellett nekivágniok a nem éppen barátságos világítási Deák-fasor bizonytalanságának. Én, mivel nagy esőnapom volt, kénytelen voltam várni addig, míg egy kocsit visszajött. Kérdést intéztem e tárgyban a határrendőrséghez, ahol azt válaszolták, hogy a bérkocsik dolgában a városi rendőrséghez kell fordulni, mert annak a hatáskörébe tartozik. A városi rendőrség pedig a 10 órás gyorsvonathoz éppen háromban szabta meg a vasuti állomásnál „inspekciót“ tartani köteles bérkocsik számát. Ha meggondoljuk, hogy az este 10 óra 18 perckor érkező vonattal Olaszországból, München-, Bécs- és Triesztből jönnek az utasok meglehetősen nagy számban, úgy fogalmat nyernünk arról az iteletről, melyben az idegenek Fiumét részesítik, ha a városba érkezésükkor mindjárt oly kellemetlen tapasztalatra tesznek szert, mint amilyen a pályaudvari bérkocsinhiány. Eppen ideje volna tehát, hogy a városi rendőrség intézkedjék, hogy a pályaudvarnál ne három, hanem este is legalább tíz bérkocsit álljon az érkező utasok rendelkezésére addig, míg a fiumei villamos közlekedés európai hírességű mizériája eltüntetve nincs.

— **A kikötőből.** December 12. Érkezett: Triton görög gőzös Triesztből, üresen; Volos német gőzös Hamburgból, 60 tonna tengerifüvel, 10 tonna maggal, 30 tonna kakaóval, 30 tonna patkóval, 114 bál pamutal, 20 tonna olajjal és 20 tonna kvéval; Josephine osztrák gőzös Triesztből, 4685 zsák szénával és 5240 zsák aszbeszttel; Styria osztrák gőzös Konstantinápolyból, 700 zsák

corpával, 200 hordó borral, 200 zsák szőlővel és 25 zsák dióval; Zrinyi magyar gőzös Valenciából, 2000 láda narancsossal, 435 zsák paprikával, 100 zsák fűgével és 20 tonna vegyes áruval; Perseveranza olasz gőzös Triesztből, üresen.

Indult: Vladimir magyar gőzös Piraeuszba, 875 tonna fával; Gallipoli olasz gőzös Bariba, 450 zsák cukorral, 100 zsák babbal és 20 tonna fával; Amphitrite osztrák gőzös Alexandriába, 1200 tonna cukorral, 70 tonna rizsszel, 80 tonna fával, 120 láda üvegáruval; Rákóczi magyar gőzös Marseillebe, 370 tonna fával, 50 tonna cukorral, 60 tonna babbal, 40 tonna paraffinnal és 10 tonna papirral; Marco Antonio Bragadin olasz vitorlás Velencébe, üresen.

— **Eltűnt cirkuszigazgató.** Schmidt Mihály cirkuszigazgató társulata a múlt nyáron működött Fiumében nagy erkölcsi és anyagi sikerrel. Róla írja Az Est: Jónévű vidéki cirkuszigazgató volt Schmidt Mihály. Nagy társulattal és tekintélyes értéket képviselő állatsereglettel járta be a városokat. Az elmúlt nyáron rossz idők jártak a cirkuszokra, folytonosan esett, előadásokat nem tarthattak és ezek a körülmények válságba kergették Schmidt Mihályt, aki már Kassán se tudta fizetni a rendőri díjakat. A cirkusz Miskolcon sem ment valami ifényesen. A társulat lassan feloszlott, az igazgató pedig eltűnt. Tegnap a nagybecsereki határrendőrség távirati megkeresést küldött a miskolci rendőrségnek, nem tudja-e Schmidt tartózkodási helyét. A cirkusz igazgatót most keresi a hatóság.

— **Városi színház.** Tegnap este „Il birichino di Parigi“ c. operettet adták másodszor telt ház előtt. Pozzi kisasszony, De Claire és Calligaris urhölgyek sok tapsot kaptak. Ma, pénteken este „A dollárkirálynő“-t, szombat és vasárnap este „A gésák“-at adják, még pedig vasárnap a következő mérsékelt helyárakkal: Bemenet a földszintre és a páholyokba 1 korona, földszinti zsölle a három első sorban 1.20 K, a többi sorokban 1 K, földszinti páholy 6 K, páholy a félemeleten és az első emeleten 8 K, páholy a második emeleten 4 K, bemenet a karzatra 30 fillér, ülőhely az első sorban 60 fillér, a többi sorokban 40 fillér.

— **Villamosvasut Cirkvenicáig.** Cirkvenicából jelentik: Egy érdekeltség helyi érdekű vasutat akar építeni a máv. Plasse, vagy Meja állomásából kiágazóan Cirkvenicáig, a honnan később folytatólagosan megépítenék a dalmát határig terjedő tengerparti körvasutat. A cirkvenicai vasut valószínűen villamosüzemű lesz, mert remélik, hogy a Gaeska folyó vizesésének felhasználásával alkalmas villamosteletet létesíthetnek.

— **A munkanélküliség hatása.** A hónapok óta panaszt munkanélküliség és az azt követő nyomor már mindenütt éreztetik hatásukat. A munkanélküliek tízezrei ordítanak kenyérért, de a kenyér nem jön. A kétségbeesett emberek közül sokan a halálban keresnek menedéket, de az élethez ragaszkodók közül nagyon sokan úgy segítenek magukon, hogy mások vagyonához nyúlnak s bünső uton szerzett pénzen igyekeznek ideig-óráig fenntartani magukat. A munkanélküliséggel és nyomorral lehet megmagyarázni, hogy az utóbbi időben Fiumében is gyakorivá lettek a betörések. A rendőrség csaknem minden esetben elfogja a tetteseket, a mikor is az derül ki, hogy a tolvajok nem professzionátus gonosztevők, hanem kétségbeesett, éhes emberek, akik létfenntartási ösztönből lopnak.

Ime, esokonba szedtünk itt néhány esetet: Brusnich Száva háziasszony bejelentette a minap a rendőrségnek, hogy lakásán betörő járt, aki egy ezüst órát és láncot vitt el. Valamivel később egy Maknich Fanny

nevű asszony jelentette a rendőrségnek, hogy lakásának ajtaját egy fiatal suhanca felsegette, de nem tudott betörni. A rendőrség elfogta a két tett elkövetőjét, aki Grünwald József 20 éves foglalkozás nélküli iparossegéd.

A napokban már megintuk, hogy Berich Domokosnak a Calle dei Rettori 3 száma alatt levő lakásán betörő járt, aki 4000 korona összerőket kitevő pénzt és ékszert vitt el. A betörőt a rendőrség elfogta. Rubessa Antal a neve, 37 éves órásségéd és már három hónap óta hiába keres foglalkozást.

Amult héten Pohl Jánosnak, a Via Industrián levő koresmájába törtek be. Egy hegedűt vitt el. A rendőrség kinyomozta a tetteseket, akik Joka György és Ehrlich János 24 éves iparossegédek. Ez utóbbi három hónap óta munka nélkül volt. Bevallották, hogy Kraniz Andrásnak az Eneo-téren levő koresmájába is ők törtek be, Koss Józsefnek a Goldoni-utcában levő vendéglőjét is meglátogatták éjnek idején, végül a Calle dei Rettori levő „Al Teatro“ vendéglőbe is betörték.

Természetes, hogy ezek után a rendőrség hajszát indított a esavargókra s naponta többeket is hoznak be a detektívek a rendőrségre.

Némelyik örül, hogy szálláshoz és élelemhez jut. Ilyen például Versich István 27 éves zágrábi fiatalember. Amikor a detektívek elfogták, örült, hogy mégis van valaki, aki gondját akarja viselni.

Tegnap éjjel elfogták a detektívek Janich Milán 37 éves gradiskai születésű foglalkozás nélküli pincért. Semmit sem követelt el eddig, minthogy azonban „nem kívánatos elem“, ki fogják tiltani a város területéről.

— **Tettenért betörő.** Tegnap éjjel felé Stanflin Péter trafikos észrevette, hogy a via del Tempion levő üzletében világosság van. Benézett a kuleslyukon s azt látta, hogy egy idősebb ember cigarettákkal és szivarokkal rakja meg a zsebeit. Stanflin közeledésére a betörő meneküléshez látott, egy rendőr azonban utját állta, elfogta s bekísérte a rendőrségre. Ott kiderült, hogy a betörő Madera Antal 57 éves trieszti esavargó, akit már sokszor megbüntettek betöréses lopásért.

— **Karácsonyra süssünk az Oetker-féle sütőporral,** kitűnő ízű süteményeket kapunk. Finom kuglófokat, vaniliás süteményeket, mézeskalácsot, olesón és jól lehet vele elkészíteni. Ingyen próbát és szakácskönyvet, ha lapunkra hivatkoznak, bérmentesen küld Dr. Oetker A. cég, Baden-ben Bécs mellett.

— **Elütötte a kocsi.** Sidner Márk 17 éves magyar fiatalembert tegnap a népkert előtt egy bérkocsi elütötte. Szerencsére csak könnyebb természetű sérüléseket szenvedett.

Berlin-szálló Budapesten. A fővárosi élet újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő, szakszerű vezetésére.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: Halál után, dráma. — Utána két beszélő film.

— **Az Osztrák-Lloyd decemberi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A thesszáliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből, hetenként — felváltva rakodnak Fiumében körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A görög-levantei A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A sziriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a menetrendben előirt összes kikötők részére.

Oceánszolgálat: A kalkuttai vonal hajói, amelyek minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján s nappal meghosszabbítatik.

Földközi tengeri szolgálat: A görög levantei A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Haidar-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Batum.

Görög levantei B vonal: Korfu, Patrasz, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vthy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizeh és rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő Trebisonda, Bizeh és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Sorai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Nicolajeff.

Sorai B vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Aleszandretta.

Oceánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shangai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

Trieszt—kalkuttai teherforgalom: Port Said, Suez, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Kalkutta.

Magyar
Osztrák
4%,-os
Osztr.
Jelzőlog
Leszámi
Hazai B
Magyar
Rimannu
Salgótar
Közti
Városi
Adria
Déli Va
Magyar
Riszgyár

Búza ápr
Búza má
Rozs ok
Rozs ápr
Zab okt
Zab ápr
Tengeri

Osztrák
Magyar
Osztrák
Déli Vas
Alpesi
Skoda
Osztr. k

Fiumei
Banca F
Fiumei
Fiumei
Litorale
I. Horvá
Indefici
Magyar
Magyar
Orient t
Alt. For

Magyar
Austro-
Navigaz
Osztrák
Stabilim
Ampelea
I. Triesz
„Kerka“
Spalatoi
Assicurat
Riunione

A tu
nyelmesi
Fiume
4 gyorsj
vosa (Ra
tartama

Ezer
kednek a
duló gyo
onnan k
conában
Nápolyi
félét stb.

A g
kékkel,
kellemes
szereleve

TŐZSDE.

	Dec. 11 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	836.—	840.—
Oszták hitelrészvény	536.—	637.—
4%-os koronajáradék	83.—	83 65
Oszt. nagy. államvasut	708.50	713.—
Elzálogbank	438.—	440.—
Leszámitolóbank	523.—	524.50
Hazai Bank	289.—	289.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	540.50	539.50
Rimanurányi	648.—	652.—
Salgótarjáni	743.—	746.—
Közuti Vasut	630.75	634.—
Városi Villamos	345.50	345.50
Adria	569.—	—
Déli Vasut	106.—	—
Magyar Cukoripar	2690.—	—
Rizsgár	3700.—	—
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisa	11.57	11.38
Búza májusra	11.46	—
Rozs októberre	—	—
Rozs áprilisa	8.68	8.69
Zab októberre	—	—
Zab áprilisa	7.45	7.42
Tengeri májusra	6.70	6.50
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszták hitelrészvény	634.50	636.—
Magyar hitelrészvény	836.—	839.—
Oszták magyar államvasut	710.25	713.—
Déli Vasut	—	106.50
Alpesi	809.50	808.—
Skoda	786.—	788.—
Oszt. koronajár.	84.30	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi köte- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
"Indeficenter" tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1000.—
uj	1000.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	283.—
Navigazione Libera Triest	610.—
Oszták Lloyd	599.—
Stabilimento Tecnico	9800.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	420.—
I. Trieszti Rizsgár	660.—
"Kerka" dalmát vízművek r. t.	447.—
Spalato Portland Cement	371.—
Assicurazioni Generali Nap.	802.—
Riunione Adriatica	3570.—

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cataóiák csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyjrodája.

Távirat — Telefon.

A király mondta.

BECS, dec. 12. A tegnapi delegációs udvari ebéden ő felsége megszólítással tün-
tette ki Láng Lajos bárót, a magyar dele-
gáció elnökét. Ő felsége elmondotta, hogy
nagy figyelemmel kíséri a delegáció mun-
káját, az összes beszédeket elolvassa és
ezek között Andrássy Gyula grófé tetszett
neki a legjobban. Láng megkérdezte, hogy
ezt nyilvánosságra hozhatja-e, amit ő fel-
sége mosolyogva engedett meg.

A fiumei kérdés.

ZÁGRAB, dec. 12. A horvát országos
kormány — tudvalevőleg — most is felszó-
litotta Fiumét, hogy két képviselőjét küldje
el a száborba. Az átiratot Widkenburg Ist-
ván gróf kormányzó — ősi szokás szerint
— irattárba helyeztette. Az ellenzéki lapok
e miatt élesen támadják a koalíciót és azt
mondják, hogy most, mikor Khuen-Hédervá-
ryék vannak a kormányon, keresztül le-
hetett volna vinni, hogy Fiume Zágrábba
küldje képviselőit, hiszen Khuen-Héderváry
mint bán maga is többször felszólította er-
re Fiumét. (A horvátoknak — úgy látszik
— nagyon a fejükbe szállt a vér. A szerk.)

A delegáció.

BECS, dec. 12. A delegáció ma Láng
Lajos elnöke alatt folytatta a külügyi
kötségvetés tárgyalását. Elsőnek Szűllő
Géza szólalt fel, aki helyesli Berchtold po-
litikáját, de kéri, hogy máskor jobban vi-
gyázzon azokra a diplomatákra, akik hamis
kártyával játszanak körülötte. Utána
Vázsonyi Vilmos beszélt, aki erősen tá-
madta Berchtoldot és Tiszát: Addig — mon-
dotta — nem is lehet helyes külpolitikát üzi-
ni, amíg a belügyek nincsenek rendezve.
Berchtold politikájának köszönhetjük, hogy
a monarkának ma nincs barátja Európá-
ban, bárha a hatalmak akciójának számláit
mindig ő fizeti. A miniszterelnök a horvát
és román kérdés megoldásával dicsekszik.
Hiszen ilyen nincs is, mert nekünk sokkal
nagyobb sérelmeink vannak, mint a nemze-
tiségeknek.
Vázsonyi után Lukács György kezdett
beszólni.

Erzsébet főhercegnő.

BECS, dec. 12. Erzsébet főhercegnő
annyira jobban van, hogy holnap elhagyhat-
ja a szanatóriumot és Brioniba utazik.

Közös minisztertanács.

BUDAPEST, dec. 12. Vasárnap, de-
cember 14-én Bécsben közös miniszteri ta-
nács lesz, melyen az 1914-1915-ös évi közös
kötségvetésről fognak tanácskozni.

Munkapárt — parasztpárt.

BÉKESCSABA, dec. 12. Az itteni pa-
rasztpárt erősen készül a legközelebb mege-
jendő képviselő választásra. Kristóffy Jó-
zsef lemondása folytán tudvalevőleg új vá-
lasztás vált szükségessé. A kerületben erő-
sen reménykednek abban, hogy ha alkalmas
jelöltet találnak, a függetlenségi párttal
karöltve a munkapártot sikerül kiszorítani
és győzelemre juttatni a parasztpárt lo-
góját.

Elhunyt főrend.

BUDAPEST, dec. 12. Teleky József
gróf, a főrendiház tagja ma 52 éves korában
meghalt. Az elhunyt főrend testvéröccse
volt Teleky Samu grófnak.

A német kamatláb leszállítás.

BERLIN, dec. 12. A német birodalmi
bank a kamatlábat ma fél százalékkal le-
szállította. A hirt a nemzetközi pénzpiacon
nagy meglepéssel fogadják.

A Ganz-gyári munkáskizárás.

BUDAPEST, dec. 12. A Ganz-gyári
munkáskizárásban semmi változás nincs. A
felek nem közeledtek egymáshoz.

Kitüntetett evangélikus lelkész.

ZÁGRAB, dec. 12. A király Bayer
Gyöngy itteni evangélikus lelkésznek az
egyházi ügyek terén kifejtett eredményes
munkásságáért a Ferenc József-rend lovagke-
resztjét adományozta.

Horvát ügyek.

ZÁGRAB, dec. 12. Holjac mérnök., it-
teni polgármester a zágrábi harmadik vá-
lasztó kerületben pártonkívüli programmal
lépett fel képviselőjelöltként.

ZÁGRAB, dec. 12. A mai lapok újabb
képviselőjelölésekről adnak hírt. E hírek-
ből máris megállapítható, hogy az egyes válasz-
tó-kerületekben legalább három képviselő-
jelölt lép fel. A legerősebb küzdelem a
Frank- és a Staresevics-párt között folyik.
A lapok egyre-másra hozzák a hatósági erő-
szakoskodásokról szóló híradásokat is. A
kormány a régi unionista pártot favori-
zálja.

ZÁGRAB, dec. 12. Skerlecz báró bán
nyílt levelet írt, amelyben a vukovári kerü-
let részéről neki felajánlott jelöltséget visz-
szautasítja. A bán a többi között azzal indok-
olja elhatározását, hogy a jelöltséget nem
fogadhatja el, mert politikai okokból ő szük-
ségesnek tartja, hogy ő, aki kívül áll a pár-
tokon, a párt harcokban ne vegyen részt.
Ezért határozta el magát, hogy a mostani
szabóválasztásokon egyáltalán nem jelöl-
teti magát.

Jenő főherceg Triesztben.

TRIESZT, dec. 12. Jenő főherceg
szárnysegéde kíséretében tegnap automobi-
lon ideénkezett.

A keleti vasutak.

BECS, dec. 12. A keleti vasut tárgyalá-
sai megakadtak, mert az osztrák-magyar ér-
dekelttség visszautasította a szerb kormány
követeléseit, de nem fogadta el a franciák
ajánlatát sem. Az ügyből alighanem diplo-
máciai bonyodalom lesz, mert a szerb ko-
mány ragaszkodik ahhoz, hogy a szerb te-
rületen átmenő rész felett ő rendelkezhes-
sék.

A nagyvezér nem mondott le.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 12. A
nagyvezér lemondásáról szóló híradás nem
felel meg a valóságnak. A hír onnan ered,
hogy az utóbbi minisztertanácsban a nagy-
vezért a seik-ül-Izlam helyettesítette. A
nagyvezérnek a lemondásra semmi oka sin-
csen.

Az albániai görög iskolák.

SZALONIKI, dec. 12. Koriából érkező
jelentések szerint Kemál bej állítólag el-
rendelte, hogy a Délalbániában levő görög
iskolák bezárassanak.

Wotan Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

Mexikó.

NEWYORK, dec. 12. Egy mexikói távirat szerint Tampico körül tegnap délután óta elkezdődött harcok folynak a fölkelők és a kormány csapatok között.

HAMBURG, dec. 12. A „Kronprinzessin Cecillie” óceánjáró a „Bremen” cirkáló parancsnokával való megegyezés alapján igen sok olyan menekültöt vett föl, akik a tampico-i fölkelés elől menekültek a német gőzösre.

Fegyverkezik a török!

KONSTANTINÁPOLY, dec. 12. A katonai bizottság hír szerint elhatározta, hogy a Krupp-gyárral hatvan különböző rendszerű üteg vásárlása végett tárgyalásokba boesájtkozik. Az ifju-török párthoz tartozó egyik miniszter megerősíti, hogy a kormány azt a két cirkálóhajót, melyeket Argentina részére amerikai hajógyárakban építettek, megvásárolta. Hogy e hajók közül az egyik vételárának a felét, két és fél millió fontot kifizethessék, tegnap az összes állampénztárakat kiürítették és a hivatalnoki fizetések kifizetését elhalasztották.

Vihar készül Elzászban.

BERLIN, dec. 12. Riklin elzászi képviselő, aki egyszersmind az elzászi tartományi kormánynak alelnöke, kijelentette, hogy majd felelősségre vonja a tartományi kormányt és megkérdezi majd, hogy megtette-e kötelességét a zaberni afférben? Ha ez a válság nem lesz kielégítő, akkor szigorúan, sokkal szigorubbán fognak fellépni, mint a hogyan a birodalmi gyűlésben a kancellár ellen felléptek. Riklin kijelentette azt is, hogy bizonyítékok vannak a kezében arra nézve, hogy az egész zaberni affért a katonaság tervszerűen készítette elő. Forstner hadnagy már jóval előbb kijelentette:

— Ha este megszólalnak a puskák, jó lesz bezárni az üzleteket.

Komptóirista vagy komptóiristanó, magyar anyanyelvű, helybeli nagy bank részére kerestetik. Ajánlatok „BANK” jeligére kiadóra címzendők.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az újonnan átalakított, jól ismert

AL TAMBURINO

Via Lod. Kossuth (a postaépület mellett.) vendéglőt saját számlámra átvettem. Kitűnő konyha, isztriai és dalmiát borok. Puntigam söt.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGADOK.

Számos látogatást kér

FRANCOVICH ROBERT.

VELENCE
Bonvecchiati szálló
a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás
lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.
Teljes penzió napi 10 liráért.

Szegező lakatos
alkalmazást keres. — Szíves meghívást **Burány István** névre a kiadóba kér.

Aláírták a bolgár-román határszerződést.

BUKAREST, dec. 12. Tegnap délután négy órakor a gyurgyevói kikötőben, a Sireth hajó fedélzetén, aláírták az új román-bolgár határt megállapító szerződést. A román bizottság, mely Csanda és Jannesco tábornokokból, Titulesco szenátorból, Pavlesco vezérőrnagyból és Scarishoreans ezredesből állott, három és fél óra hosszat várakozott az ágyunaszd fedélzetén a bolgár megbízottakra, akik Giurgevo nevű román gőzös fedélzetén érkeztek Rüstesukból. A bolgár bizottság tagjai voltak: Naidenoff ezredes, tüzérségi főfelügyelő, Titoroff volt miniszter, a számszék elnöke, Dancoff vezérőrnagy és Kablesoff ezredes. A bolgár követeket elkísérté Padeano ruszesuki román konzul is.

Bulgáriából.

SZOFIA, dec. 12. Ferdinánd király a jövő héten újból a külföldre utazik. Hír szerint ismét Bécsbe megy. Radoszlavov miniszterelnök érintkezésbe lépett az egyes pártok vezéreivel, hogy a szobranjeban egyetemes kormánytöbbséget alakíthasson.

A békülékeny Szerbia.

BELGRÁD, dec. 12. Az utóbbi időben bizonyos közeledés mutatkozik Bulgária és Szerbia között. Belgrádban nagyon kedvvel fogadták a bolgár agrárpárt vezérének, Stambuliskinek beszédét, melyben a szerbekkel való kibékülést, sőt a Szerbiával való egyesülést hangoztatta. A szerb pártok helyeslik ezt és már is beszélnek a balkán szövetség megújításáról. Eppen ez okból helytelenítik, hogy a szófiai kormány Kolusevet akarja kinevezni belgrádi követnek, mert Kolusev Cetinjében a balkáni szövetség szétrobbantásán dolgozott.

A szerb csapatok végleges leszerelése holnap kezdődik meg az albán határon.

A Törökországgal megszakított diplomáciai viszonyt már legközelebb helyreállítják. A porta új követe, Kadri basa megérkezett Belgrádba és meglátogatta Pasies miniszterelnököt.

Kréta Görögországa.

ATHÉN, dec. 12. Vasárnap lesz a várva várt nagy nap, mikor Kréta egyesülni fog az anyaországgal. Konstantin király a ritka ünnepre Venizelosz miniszterelnökkel Kaneába megy. Vasárnap hálaadó istentisztelet lesz Kaneában, az egyházi ünnep után a király jelenlétében fel fogják tüzni Firke várának ornnára a görög nemzeti lobogót. Még vasárnap előtt az athéni kormány hivatalosan fogja értesíteni a nagyhatalmakat Kréta és Görögország egyesüléséről.

ABBAZIA
BRISTOL szálló, kávéház s étterem.
140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. **Kitűnő magyar konyha.**
Tulajd. **Rudovits V.**

A kiengesztelt hármás entente.

PÁRIS, dec. 12. A Matin-nek táviratozók Konstantinápolyból: A hármás entente fáradozásainak sikerült a portától kártérítést kapnia azért, hogy a török kormány meghívta a német katonai missziót Konstantinápolyba. A porta kész huszonnyolc angol tengerésztisztet meghívni az angol tengerészeti misszió megerősítése céljából s nincs kifogása az ellen, hogy az angol tengerészeti misszió parancsnokának ugyan olyan rangja legyen, mint aminő Liemann tábornoké lesz. Eg yfrancia tábornokot fog a török kormány megbízni a esendőrség újjászervezésével s ennek a feladatnak megvalósítására még két francia tőzrstiszt jön Konstantinápolyba.

A nagyvezir biztosította a francia, angol és orosz nagyköveteket, hogy semmi szin alatt sem kívánja a nagyhatalmak egyensúlyát az Arany Szarv mentén megbillenteni.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hötes arrivés hier:)

Korejzl Jaroslaw dr. Zágráb	Offiz. K.
Richter Mór Budapest	Al Mare
Breuer Gusztáv Budapest	Al Mare
Wirth Károly Budapest	Al Mare
Szimic P. Budapest	Hausner
Mészáros Károly Budapest	Hausner
Katscher Max Wien	Quarnero
Scheffer József Budapest	Quarnero
Balassa Károly Budapest	Jolanda
Brinzev István Budapest	Mahler
Kállay Zoltán Eger	Mahler
Oesterreicher Anna Wien	Habsburg
Scheiner Ernő dr. Budapest	Habsburg
Neubauer Jakob Wien	Janette
Fixl Anna Budapest	Lido
Novák Karoline Zágráb	Lido
Kramer Gyula Ujvidék	Lido
Vadász Ferenc Budapest	Lido
Bislich József Trieszt	Lido
Pick Arthur Prága	Grand H.
Budaspit János Budapest	Grand H.
Huser Julius Freiburg	Grand H.
Todorovic Milivoje Belgrád	Alice
Djuritsch Boriwoje Belgrád	Alice
Kotits Vopin Belgrád	Alice

OH JAJ! és elnyájkasodás ellen elismert gyors és biztos hatásúak
Köhögés, rekedtség
EGGER MELL-PASZTILLÁI,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek
Doboz 1 és 2 korona.
PRÓBADOBOZ 50 fillér
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.
Gyár és főszékhely:
EGGER A. FIA,
cs. és kir. udv. szállító **BÉCS.**
Kapható. FIUMÉBEN: a Babić Budak, Mizzan, Marcelja, Prodam. Catti, Skodnik, Schindler féle gyógyszerárakban és Benco Ernesto, Benco és Allazetta, csakhamar meggyógyított! Rudolf droguistáknál. — **SUSÁKON:** a Devčić és Sušany gyógyszerárakban.

KÖZGAZDASÁG.

+ Bulgária bevitele elsősorban a gyarmatárúkra terjed ki, amelyek a háborus időkben is nagy kelendőségnek örvendtek s így a gyarmatárúkereskedők nem igen érezték a háboru depresszióját. Előhelyen áll a kávé. Ezt Genua, Trieszt, Fiume és Hamburg szállítja. Azután nagy mennyiségben szerepel mint importcikkek a tea, melyet nagy részben Oroszországból hozattak. Jelentékeny mennyiségben jönnek az előbb említett és más gyarmatárú piacokról a fűszerek és déli gyümölcsök.

Ránk nézve érdeklél bir a cukorbehozatala, mely elég élénk, annak dacára, hogy Bulgáriában újabban több cukorgyárat létesítettek. Azonban ezek a gyárak egyrészt a parcellázás, másrészt a háborus viszonyok miatt nem tudtak kellő cukorrépa mennyiséghez jutni s így még vagy két évig a magyar cukoripont Bulgáriában lényegesebb fogyasztásnövekedést nem fog szenvedni. A rizsimport az indiai rizs európai piacairól Finnéből és Triesztből került Bulgáriába. A Fekete-tengerhez közel fekvő vidékek Romániából fedezik szükségletüket, a melyben hazai termés nem elég a szükségletek kielégítésére. A várnai piac szükségletét Fiume és Trieszt fedezte, a szállítást, mely az Osztrák Lloyd hajóin történt, 218 ezer 665 kg-ra rugott. A háborus bonyodalmak itt is zavarólag hatottak és tavasz felé az üzlet élénksége alaposan alábbszállott.

+ A bolgár hajózás nagyon sokat szenvedett a háborus idők alatt és nem teljesíthette feladatát rendszeresen. A hajózási forgalom lepadt ez évben. Várna kikötőjében 1911-ben 1107 hajó fordult meg, 1912-ben pedig csak 804. A kereskedelmi forgalomban jelentékeny tényező a magyar és az osztrák kereskedelmi flotta. Az Osztrák Lloyd 62 gőzessel, a Magyar Keleti 37 gőzessel vett részt a forgalomban. A Magyar Keleti forgalmáról szóló konzuli jelentés külön is kiterjeszkedik a magyar társaság hajóforgalmának ismertetésére és feleliti, hogy a Magyar Keleti összes árúbevitele és bevitele tavaly 5,671.790 kg-ra rugott, amiből 5 millió 520.800 kg. esik az importra, 150.900 kg. pedig az exportra. Az utasforgalmat illetőleg a Magyar Keleti hajóival 1172 utas érkezett tavaly a bolgár kikötőbe és 518 utas indult el onnan. Elmondja a konzuli jelentés azt is, hogy a Magyar Keletinek milyen nevű hajói és hányszor fordultak meg a várnai kikötőben. E részben a jelentés tévedést tartalmaz, mert egy Báró Vay Ödön nevű hajóról is említést tesz, noha ilyen nevű hajója a Magyar Keletinek nincs és nem is volt. Tudtunkkal a bolgár kikötőbe a magyar társaság Kelet, Korvin, Gróf Tisza István és József Ágost Főherceg nevű hajói járnak.

+ A kivándorlási üzlet visszaélései ellen. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány ismét átírata következtében kezdetben írásbeli, most pedig szóbeli tárgyalás kezdődött meg a két kormány között a kivándorlási egységes szabályozása érdekében. A magyar belügyminiszterium kiküldöttje tegnap óta Bécsben időzik s tárgyalásokat folytat az

osztrák kormány megbízottaival. Megállapították, hogy a magyar kivándorlási törvények és rendszabályok nagy része teljesen hatástalan, mert a kivándorlók jórésze Ausztrián át hagyja el az országot és keresi fel a német kikötőket. Ausztriában azonban nem állanak a kivándorlók olyan szigorú ellenőrzés alatt, mint nálunk. Magyarországnak tehát elsőrangú érdeke, hogy bizonyos befolyást biztosítson magának az Ausztrián át kivándorló utasok felett is és hogy e cél biztosítása végett revízió alá vegye az eddigi kivándorlási rendszabályokat. A német hajótársaságok is most tárgyalgatnak az osztrák kormánylyal, mely különböző övointézkedéseket óhajt velük szemben életbeléptetni, hogy a Canadian Pacific botrányához hasonló esetek a jövőben elő ne fordulhassanak.

+ A Canada-társaság kivándorlási üzlete. Bécsből jelentik: A belügyminisztérium a Canada-társaság külföldi kivándorlási üzletét, azaz külföldi utasoknak Ausztrián át való forgalmát megszüntette, ellenben megengedte azoknak az utasoknak szállítását, akik október 18-ika előtt váltották meg hajójegyüket. Ennek az üzletnek lebonyolításával megbízott tisztviselő mellé ellenőrzés céljából rendőrközeget rendelnek ki s ez fel fogja tartóztatni a jogosulatlan kivándorlókat.

+ Trieszt kereskedelmi forgalma októberben. 1913. év október hónapjában Trieszt kikötőjében 1198 hajó vetett horgonyt 459 ezer 370 tonna rakománnyal. A kikötőt 1209 hajó hagyta el 408.109 tonna rakománnyal. Az év első tíz hónapjában a kikötőbe 12.195 hajó futott be 4,536.395 tonna rakománnyal, míg a kikötőből 12.136 hajó indult el 4,555.947 tonna áruval. A vasuti behozatal októberben kitett 1,229.310 métermázsát, a vasuton elszállított áruk súlya október hó folyamán 1,160.070 métermázsá volt. Az első tíz hónapban behoztak vasuton Triesztbe 12,395.221 métermázsá árut, kivittek 10 millió 33.942 métermázsát.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

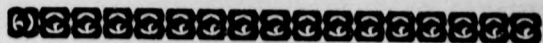
Ederer-Burger Gyula.

A Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.

takarékletétek után

5% kamatot ténit

A tőke és járadékadót a bank sajátjából viseli.

APOLLO-SZINHÁZ.

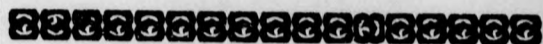
Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

December 1-től 15-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződötett elsőrangú attrakciók fellépte.

MOZGÓ FÉNYKÉP.
Előadás után kabaré szabad bemenettel.

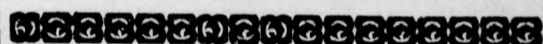

NEMES bazár, Fiume

VIA FIUMARA 15.

Üzletátalakítás miatt az összes raktáron levő cipő, játékaru, karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak stb. stb. mélyen leszállított árak mellett adatnak el.

Ritka alkalom!

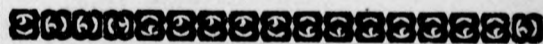
Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkei s szépítőeszközök stb. sfb.

Vidákovits

szálló és étterem

ABBAZIA Reichsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha

Magyar tulajdonos.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 480).

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható **csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás** ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D.

gyógyszertárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

Horváth Ferencz - Fiume
Via Fr. Petrarca 4.
angol uri szabó műhelye

Készít uri öltönyöket a leg-
ujabb divat és mérsékelt árak
mellett. Elfogad bárminemű
tisztítást és javítást.

Carlo Fried, Fiume

Viale Deák 60. (Giardino Pubbico mellett).

Dús választék Uri-, női-, fiú- és gyermek öltönyökben és
munkás ruhákban. Túl nagy készlet miatt

Karácsony-ig mélyen leszállított árak!

Occasio!

Alkalom!

Pavacich Testvérek
droghériája.

Fiume - Corso 2.

Mindennemű festékek, ecsetek, sa-
vak stb. raktára. Nagy raktár as-
ványvizekben angol és amerikai s
egyéb droghuacikkekben. Min-
denféle füvek és gyökerek beho-
zata és kivitele.

Smerdel József

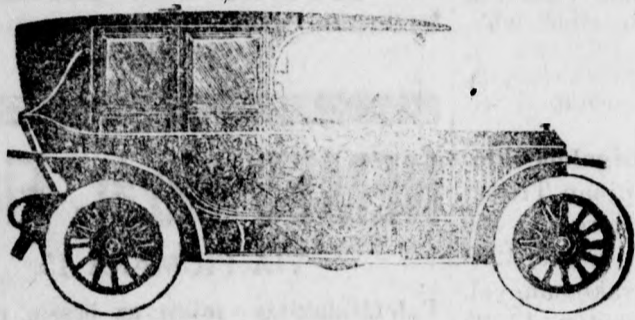
Fűszer, — csemege, — likőr, és borkereskedése

SUŠAK, a Kontinental-szálló épületében. Telefon 4-49

Megrendelésre szállít zsúrokhoz való csemegéket, süteményeket,
felvágottakat, sandwicheket, valamint bármily mulatsághoz teljes
desszerteket.

Hentes és kolbászárak. Pezsgők.

Szállítás postán is.

Blažek K. és Társa

autogarage és javító műhely

Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73

Automobilok, motociklik, kerékpárok és minden
hazzávaló kellék eladása.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áruforgalom, Északamerika Dél-
Amerika, Kanada, Görögország, Itália és Északa-
frika felé.

Közelebbi indulások Triesztből:

Személyszállítás Newyorkba

Patrasz, Palermo és Algir érintésével az
„Oceania“ gőzössel dec. 13-án

Áruszállítás Buenos-Ayresbe

Spalato vagy Gravosa, Nápoly, Barcellona,
Las Palmas és Rio de Janeiro érintésével a
„Kaiser Franz Joseph“ gőzössel dec. 18-án

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben,
Via Molino piccolo 2, szolgál.

Ujságkihordó fiukat
vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.
A TENGERPART
kiadóhivatala.

Velence
San Marco szálloda
(Campe S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A gőz-
kiállításán dícsérő okmányokkal kiállított.
SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

Egy tisztességes
ujságáruló rikkancsot
napi 2-3 korona biztos keresettel
délutáni foglalkozásra keres
A TENGERPART
kiadóhivatala.

PECSINEI SZANATORIUM

SUSAK-FIUME.

Remek fekvés a tengerparton. Belső és sebészeti betegségek részére.
Lábadozók részére is. Modern berendezés. Kiváló hideg és meleg tengeri für-
dők. Műtő berendezés. Röntgen sugarak, villamos gyógykezelés stb.

Szobák, teljes ellátással 10 K.-tól. Orvos választás tetszés szerint.

Felvilágosításokat nyújt

Telefon 500.

Az igazgatóság,

Táviratok: SANATORIJ - SUSAK.

Uj nagy butorraktár

Via Galileo Galilei N.o 2 a Dániel mölővel szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is vala-
mint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, köze-
pes árak mellett.

Vasbutorok. ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben.
Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é. közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomislav Ignác.

A görcei asztalos- konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

Underwood, a legjobb és legolcsóbb írógép,
képviselése és raktára.

Amerikai irodabutorok, a modern üz-
letvezetés
nélkülözhetetlen segédeszközei, olcsón és kedvező fizetési felté-
telek mellett kaphatók.

Írógép- alkatrészek és kellékeik nagy választékban.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöl-
tetnek.

Mohovich C. A. Fiume

Piazza del Commercio 6. szám. Telefon 10-54.

A jól ismert GABAI M. cég

Szmirna, Konstantinápoly

FIUME, Via Adamich 8 — TRIEST Palazzo Modello

értesíti m. t. vevőit s a n. é. vevőközönséget, hogy összes
szőnyegek, melyek garantált valódi perzsaszőnyegek, igazi
alkalmi áron kerülnek eladásra.

Tessék megnézni és meggyőződni róla!

Kiváló tisztelettel

GABAI M.